

УДК 338.1

Лучечко Ю.М.¹¹докторант Луцького національного технічного університету

СТИМУЛЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ АГРОПЕРЕРОБКИ У ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Стимулювання комплексної агропереробки у Західному регіоні України є актуальним з огляду на необхідність підвищення доданої вартості аграрної продукції та зміцнення економічної стійкості регіону. На думку багатьох дослідників [1-3] розвиток глибокої переробки дозволяє мінімізувати втрати сировини та побічних продуктів, забезпечуючи перехід до циркулярних моделей господарювання та ресурсоефективності. Цей процес сприяє диверсифікації регіонального експорту, зменшуючи залежність від постачання сировини та збільшуючи валютні надходження. Комплексна агропереробка створює нові високотехнологічні робочі місця, що є важливим чинником соціально-економічного розвитку сільських територій та запобігання трудовій міграції. Стимулювання цього напрямку є стратегічним кроком для забезпечення продовольчої безпеки та модернізації Західного регіону.

Виділимо основні напрямки стимулювання комплексної агропереробки у Західному регіоні України. Першочергово необхідно сфокусуватись на підтримці будівництва малих та середніх переробних підприємств, орієнтованих на глибоку переробку сировини (наприклад, крохмалю, білків, олій). Далі важливим є стимулювання кластерних ініціатив, що об'єднують виробників сировини, переробників, наукові установи та логістичні центри для оптимізації ланцюгів вартості. Важливим напрямком є фінансова підтримка впровадження енергоефективних та ресурсозберігаючих технологій переробки, включаючи використання біомаси для енергетичних потреб. Також слід зосередитись на розвитку інфраструктури для зберігання, охолодження та сортування сільськогосподарської продукції, що мінімізує післязбиральні втрати.

Пріоритетом є створення регіональних центрів трансферу технологій, які забезпечуватимуть доступ МСП до сучасних наукових розробок у сфері харчових та біотехнологій. Необхідно посилити експортну орієнтацію, надаючи підтримку у сертифікації продукції відповідно до міжнародних стандартів та пошуку нових ринків збуту. Важливим є запровадження механізмів державного страхування інвестицій у переробні потужності для зниження ризиків. Слід стимулювати виробництво органічної та функціональної харчової продукції з високою доданою вартістю, використовуючи екологічну чистоту регіону. Доцільним є сприяння механізмам державно-приватного партнерства у розбудові логістичних та

інфраструктурних об'єктів для агропереробки.

Для реалізації визначених напрямків стимулювання комплексної агропереробки у Західному регіоні України необхідно впровадити низку цілеспрямованих заходів фінансово-економічного та інституційного характеру. Слід запровадити програми пільгового довгострокового кредитування та лізингу обладнання для створення нових та модернізації існуючих переробних потужностей із фокусом на глибоку переробку. Необхідно надати податкові стимули, зокрема звільнення від сплати ввізного мита на технологічне обладнання, що не виробляється в Україні, для проектів агропереробки. Наступний захід передбачає створення та фінансування Регіонального фонду підтримки агропромислових кластерів для спільного використання інфраструктури та проведення науково-дослідних робіт. Слід забезпечити цільові державні гранти для МСП на розробку та впровадження інноваційних технологій переробки побічних продуктів (наприклад, жому, барди) у біоенергетику та кормові добавки. Важливою є активна розбудова логістичних хабів, оснащених сучасними холодильними та складськими потужностями, що забезпечуватимуть збереження якості сировини до переробки. Необхідно організувати регіональні консультаційні центри, які надаватимуть МСП послуги з сертифікації HACCP, ISO та Organic, необхідних для експорту. Доцільним є створення спеціалізованих навчально-практичних центрів при університетах для підготовки технологів, інженерів та менеджерів для агропереробної галузі. Слід посилити механізм «зелених» публічних закупівель, надаючи перевагу продуктам, виробленим з використанням ресурсозберігаючих та екологічно чистих технологій переробки.

Вважаємо за необхідне запровадити програми компенсації витрат на участь у міжнародних профільних виставках та торгових місіях для виведення продукції регіону на зовнішні ринки. Важливою є і розробка регіональної інвестиційної карти з пріоритетними ділянками та готовою інженерною інфраструктурою для розміщення нових переробних підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кононенко Л. (2022). Стратегія розвитку агропромислового комплексу України: сучасний стан та напрями оптимізації. *Економічний простір*, (182), 79-82. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/182-11>
2. Шубалий О. М., Косінський П. М. *Економічне стимулювання комплексної переробки природних ресурсів у регіоні* : монографія. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2019. 218 с.
3. Жегус О., & Давиденко В. (2024). Стратегічні імперативи інноваційного розвитку аграрного сектору України як основи його резильєнтності. *Економіка та суспільство*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-23>